

موضوع	بخشنامه شماره م/ب/۱۸۲ مورخ ۱۳۸۶/۰۱/۲۶؛ دستورالعمل سرمایه‌گذاری موسسات اعتباری (بانک‌های دولتی)
شماره: م/ب ۱۸۲ تاریخ: ۱۳۸۶/۰۱/۲۶ بسمه تعالی جهت اطلاع کلیه مدیران عامل محترم بانکهای دولتی تجاری - تخصصی ارسال گردید. احتراما به پیوست دستورالعمل سرمایه گذاری موسسات اعتباری مصوب یک هزار و هشتاد و یکمین جلسه شورای محترم پول و اعتبار مورخ ۱۳۸۶/۰۱/۱۸ بند ۲ صورتجلسه جهت اجرا و رعایت مفاد آن ابلاغ میگردد خواهشمند است دستور فرمایند دستور العمل مذکور برای کلیه واحدهای ذیربط در آن بانک ارسال و بر حسن اجرای آن نظارت گردد. ب اداره مطالعات و مقررات بانکی حمید تهرانفر صدیقه رهبر شمس کار ۳۸۱۶ موارد منسوخ ۱-۲- آیین نامه خرید اوراق بهادار و سهام و مشارکت بانکها و بخشنامه تب ر ۴۵۲ مورخ ۱۳۵۲/۰۴/۱۳ (موضوع بند ۳ ماده ۳۴ قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیرماه (۱۳۵۱) ۲-۲- حدود مندرج در جدول حدود قانونی اعطای تسهیلات بانکی، در رابطه با عقود سرمایه گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی به ترتیب ۱ درصد و ۲ درصد کل سپرده های بخش خصوصی در پایان سال قبل مصوبه پانصد و سی امین جلسه مورخ ۱۳۶۳/۰۳/۳۰ شورای پول و اعتبار ۳-۲- پیوست شماره ۳ بخشنامه شماره م/ب ر ۱۷۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۰۱/۱۸ ۲-۴- بخشنامه شماره ۳۶۶۲ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۱ شورای عالی بانکها در رابطه با دستورالعمل موقت حسابداری مشارکت حقوقی ۲۵ عبارت داخل پراکنش در بند ۲-۴ از مصوبه یکهزار و سیزدهمین جلسه مورخ ۱۳۸۲/۰۱/۲۷ شورای پول و اعتبار به شرح ذیل سرمایه گذاری در سایر بانکها و موسسات اعتباری با صلاحدید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۲-۶- ماده ۶ مصوبه هفتصد و شصت و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۷۱/۰۴/۱۳ شورای پول و اعتبار مقررات تاسیس و نحوه فعالیت موسسات اعتباری غیربانکی ۷-۲- بند ۴ مصوبه پنجمین جلسه مورخ ۱۳۸۰/۰۲/۳۰ شورای پول و اعتبار الحاقیه به نکات لازم الرعایه در اساسنامه بانکهای غیر دولتی ۸-۲- ماده ۵ دستورالعمل اجرایی مشارکت حقوقی و تبصره های ذیل آن مصوب پانصد و بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۰۱/۱۹ شورای پول و اعتبار بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مدیریت کل نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری	

دستور العمل سرمایه گذاری مؤسسات اعتباری
موضوع بند ۳ ماده ۳۴ قانون پولی و بانکی کشور

مصوب تیرماه ۱۳۵۱

تصویب شده در جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱۸/۱۸

شورای پول و اعتبار

فهرست عناوین

دستور العمل سرمایه گذاری مؤسسات اعتباری

پیوست شماره ۱: مصادیق سرمایه گذاری مؤسسه اعتباری

پیوست شماره ۲: نحوه محاسبه سهام خریداری شده و مشارکت در سرمایه شرکت ها توسط مؤسسه اعتباری سرمایه گذاری بی واسطه و با واسطه

پیوست شماره ۳: نحوه محاسبه سرمایه گذاری مؤسسه اعتباری در سهام بی واسطه و با واسطه اوراق مشارکت و گواهی سپرده

پیوست شماره ۴: راهنمای حدود و محدودیتهای مقرر در ماده ۳ دستور العمل سرمایه گذاری

پیوست شماره ۵: موضوع بند ۳۵ ماده ۳ دستور العمل سرمایه گذاری

پیوست شماره ۶: حسابداری سرمایه گذاریها، استاندارد حسابداری شماره ۱۵، از انتشارات کمیته فنی سازمان حسابرسی

پیوست شماره ۷: موارد منسوخ

لم

بسمه تعالی

دستور العمل سرمایه گذاری مؤسسات اعتباری

ماده ۱- هدف

در اجرای بند ۳ از ماده ۳۴ قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۸ تیرماه ۱۳۵۱ و

اصلاحات پس از آن و به منظور تحقق اهداف مندرج در بندهای ۱ و ۲ این ماده دستور العمل

سرمایه گذاری مؤسسات اعتباری - که از این پس به اختصار دستور العمل نامیده می شود - تدوین

می گردد

۱. بهبود مدیریت ریسک مؤسسات اعتباری در زمینه سرمایه گذاری در بازارهای مالی

کنترل گستره سرمایه گذاری مؤسسات اعتباری در شرکتها به منظور تداوم فعالیت آنها در سایر حوزه های عملیات بانکی

ماده ۲- تعاریف

گستره شمول تعاریف ذیل محدود به این دستور العمل است ۱-۲- مؤسسه اعتباری بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی است که تحت عناوین مذکور از

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مجوز دریافت نموده تحت نظارت این بانک

قرار دارد.

۲-۲- مؤسسه اعتباری خارج از کشور مؤسسه ای اعتباری است که تمام یا بخشی از سرمایه آن متعلق به مؤسسات اعتباری ایرانی است و در خارج از جمهوری اسلامی ایران به ثبت رسیده است.

۳-۲- اوراق بهادار هر نوع ورقه یا مستندی است که متضمن حقوق مالی قابل معامله برای دارنده آن باشد از جمله سهام شرکتها حق تقدم خرید سهام اوراق مشارکت اوراق

قرضه اوراق بهادار اسلامی گواهی سپرده و سایر مواردی که به تشخیص بانک مرکزی

تعیین می شود.

۴-۲- سرمایه گذاری به شرح پیوست شماره (۱) مشارکت مؤسسه اعتباری در تأسیس شرکت های جدید و خرید سهام شرکتها موجود مشارکت حقوقی و سرمایه گذاری مستقیم و خرید سایر اوراق بهادار ارزی و ربالی) است.

۱-۴-۲- سرمایه گذاری بی واسطه سرمایه گذاری مؤسسه اعتباری به حساب خود.

۲-۴-۲- سرمایه گذاری با واسطه سرمایه گذاری اشخاص حقوقی تابعه یا وابسته به مؤسسه اعتباری در سهام سایر اشخاص حقوقی

۵-۲- بازار مالی هر گونه محیطی است که در آن بتوان اوراق بهادار تعریف شده در این دستور العمل را معامله نمود.

۶-۲- سرمایه گذاریهای موضوع این دستور العمل عبارتند از:

۱-۶-۲- سرمایه گذاری مؤسسه اعتباری به منظور کسب سود.

۲-۶-۲- سرمایه گذاری مؤسسه اعتباری به منظور گسترش و تنوع خدمات بانکی ارائه خدمات مالی به مشتریان و حفظ اسرار حرفه ای خود.

خرید سایر اوراق بهادار منتشره از سوی شرکتها موضوع این بند در شمول بند ۱-۲۶ قرار می گیرد.

اشخاص حقوقی موضوع این بند عبارتند از مؤسسه اعتباری خارج از کشور شرکت های فعال در زمینه فن آوری اطلاعات و امور چاپ، صرافی، بیمه لیزینگ شرکت رتبه بندی و سایر فعالیتهای مرتبط بانکی به تشخیص بانک مرکزی

۷-۲- سرمایه پایه موضوع مصوبه شماره یک هزار و سیزدهمین جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۷ شورای پول و اعتبار و اصلاحات بعدی آن

۸-۲- اوراق بهادار تملیکی اوراق بهاداری هستند که انتقال مالکیت آنها به مؤسسه اعتباری به منظور استیفای حقوق و یا مطالبات مؤسسه اعتباری انجام گیرد.

۱ در بیست و هشتمین جلسه کمیسیون مقررات و نظارت مؤسسات اعتباری مورخ ۱۳۹۲/۹/۲۴ مصوب گردید. شرکت های تأمین سرمایه از مصادیق بند ۱-۲۶ هستند.

ماده ۳ تعیین حدود نحوه محاسبه به شرح پیوستهای شماره ۲، ۳ و ۴) مجموع سرمایه گذارهای بی واسطه و با واسطه هر موسسه اعتباری در اوراق بهادار منتشره از سوی اشخاص حقوقی نباید از ۴۰ درصد سرمایه پایه موسسه اعتباری مزبور تجاوز نماید. مجموع سرمایه گذاری های بی واسطه و با واسطه هر موسسه اعتباری در اوراق بهادار منتشره از سوی هر شخص حقوقی نباید از ۱۰ درصد سرمایه پایه موسسه اعتباری مزبور تجاوز نماید. - مجموع سرمایه گذارهای بی واسطه و با واسطه ی هر موسسه اعتباری موضوع بند (۲۶۱) در اشخاص حقوقی خارج از بورس نباید از ۵ درصد سرمایه پایه موسسه اعتباری تجاوز نماید. موسسات اعتباری صرفا مجاز به سرمایه گذاری در شرکتهای سهامی هستند. مجموع سرمایه گذاری های بی واسطه و با واسطه هر موسسه اعتباری در سرمایه گذارهای موضوع بند ۲۶۱ نباید از ۲۰ درصد سرمایه مندرج در اساسنامه شخص حقوقی مزبور تجاوز نماید به شرح پیوست شماره (۵) مجموع سرمایه گذارهای بی واسطه و با واسطه هر موسسه اعتباری در سهام هر یک از اشخاص حقوقی مندرج در بند ۲-۶-۲ نباید از ۴۹ درصد سرمایه مندرج در اساسنامه شخص حقوقی سرمایه پذیر تجاوز نماید. تبصره ۱ سرمایه گذاری موسسه اعتباری در سرمایه اشخاص حقوقی مندرج در بند ۲-۶-۲، بیش از حد مقرر در این بند در هر مورد مستلزم ارائه گزارش توجیهی به بانک مرکزی و اخذ مجوز قبلی این بانک است. تبصره : موسسه اعتباری مجاز نیست در هیچ زمان بیش از یک درصد سهام موسسه اعتباری دیگری را در داخل کشور دارا باشد. - هر گونه سرمایه گذاری موسسه اعتباری در موسسات اعتباری دیگر اعم از داخل و یا خارج از کشور از سرمایه پایه آن کسر می گردد.

۳

لم

تبصره مواردی که موسسه اعتباری سرمایه گذار به موجب الزامات مقرراتی ملزم به تهیه صورتهای تلفیقی است از بند فوق مستثنی می گردد. - موسسه اعتباری ملزم است در اساسنامه اشخاص حقوقی موضوع بند ۲-۶-۲ این دستورالعمل که در تاسیس آنها مشارکت میکند صراحتا قید نماید که آنها مجاز به خرید سهام موسسه اعتباری شرکت مادر نمیشوند. همچنین موسسه اعتباری مجاز نیست ترتیبات خرید سهام خود را از طریق شرکتهای تحت نفوذ خود فراهم نماید. سرمایه گذاری در اوراق مشارکت منتشره و یا تضمین شده از سوی دولت جمهوری اسلامی ایران و بانک مرکزی ج.ا.ا از شمول این ماده مستثنی بوده تابع سیاستهای بانک مرکزی ج.ا.ا است. ۳-۱۰- سرمایه گذاری بی واسطه ی موسسه اعتباری در سرمایه شرکتهای خارجی مشارکت حقوقی و سرمایه گذاری مستقیم علاوه بر رعایت حدود مقرر در این دستورالعمل، مستلزم کسب مجوز از بانک مرکزی ج.ا.ا است. ماده ۴- نحوه حسابداری نحوه حسابداری سرمایه گذاری موسسه اعتباری به ترتیب مندرج در استاندارد حسابداری شماره ۱۵ تحت عنوان حسابداری سرمایه گذارها از انتشارات کمیته فنی سازمان حسابرسی و اصلاحات بعدی آن است. پیوست شماره (۶) ماده ۵- اوراق بهادار تملیکی در مواردی که به دلیل تملیک اوراق بهادار سرمایه گذارهای موسسه اعتباری از حدود مقرر در ماده ۳ فراتر رود موسسه اعتباری ملزم است طرف مدت یک سال وضعیت خود را با حدود مقرر در ماده مذکور منطبق نماید در مواردی نیز که به دلایلی خارج از اختیار موسسه اعتباری تعدیل وضعیت به سطح حدود مقرر طرف مدت تعیین شده امکان پذیر نباشد بانک مرکزی می تواند نسبت به تمدید مهلت - حداکثر تا یک سال دیگر - اقدام نماید. ماده ۶- دوره گذار موسسه اعتباری که سرمایه گذاری آن در زمان ابلاغ این دستورالعمل - با حدود مقرر در ماده ۳ مطابقت ندارد موظف است بر اساس برنامه زمان بندی شده ای که به تأیید بانک مرکزی ج.ا.ا می رسد حداکثر طرف مدت ۲ سال از تاریخ ابلاغ وضعیت سرمایه گذارهای خود را با حدود مقرر در این دستورالعمل منطبق نماید. ماده ۷ موارد منسوخ به شرح پیوست شماره (۷) ۱- این نامه خرید اوراق بهادار و سهام و مشارکت بانکها و بخشنامه نب ر ۴۵۲ مورخ ۱۳۵۲/۴/۶ (موضوع بند ۳ ماده ۳۴ قانون پولی و بانکی کشور مصوب تیر ماه ۱۳۵۱) حدود مندرج در جدول حدود قانونی اعطای تسهیلات بانکی در رابطه با عقود سرمایه گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی به ترتیب ۱ درصد و ۲ درصد کل سپرده های بخش خصوصی در پایان سال قبل مصوبه پانصد و سی امین جلسه مورخ ۱۳۶۳/۳/۳۰ شورای پول و اعتبار ۳-۷- پیوست شماره ۳ بخشنامه شماره مب ۱۷۹۹ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۱۸ ۷۴ بخشنامه شماره ۳۶۶۲ مورخ ۱۳۶۱/۱۲/۲۱ شورای عالی بانک ها در رابطه با دستورالعمل موقت حسابداری مشارکت حقوقی ه عبارت داخل پرانتز در بند ۴۲ از مصوبه یکهزار و سیزدهمین جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۷ شورای پول و اعتبار به شرح ذیل: سرمایه گذاری در سایر بانکها و موسسات اعتباری با صلاحدید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ۶- ماده ۶ مصوبه هفتصد و شصت و هفتمین جلسه مورخ ۱۳۷۱/۴/۱۳ شورای پول

و اعتبار مقررات تاسیس و نحوه فعالیت موسسات اعتباری غیربانکی
- بند ۴ مصوبه پنجمین جلسه مورخ ۱۳۸۰/۲/۳۰ شورای پول و اعتبار الحاقیه به نکات لازم الرعایه در اساسنامه بانک های غیر دولتی
۷۸ ماده ۵ دستورالعمل اجرایی مشارکت حقوقی و تبصره های ذیل آن مصوب پانصد و بیست و پنجمین جلسه مورخ ۱۳۹۳/۱/۱۹ شورای پول و اعتبار
ماده ۸ نظارت بر نحوه اجرا
به منظور نظارت اثر بخش بر حسن اجرای مواد این دستورالعمل، لازم است موسسه اعتباری تمامی ساز و کارهای مقتضی را پیش بینی نموده سیاستها و رویه های مربوط را به طور مکتوب به واحد های ذیربط ابلاغ کند.
این دستورالعمل در ۸ ماده و ۳ تبصره در یک هزار و هشتاد و یکمین جلسه مورخ ۱۳۸۶/۱/۱۸ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید.

پیوست شماره ۱ مصادیق سرمایه گذاری موسسه اعتباری

۱- سهام شخص حقوقی

۲- اوراق مشارکت

۱ سرمایه گذاری بی واسطه

سرمایه گذاری در اوراق بهادار منتشره از سوی شخص حقوقی

۵ گواهی سپرده

۶ سایر موارد

۲- سرمایه گذاری با واسطه

در سهام یک شخص حقوقی

لم

پیوست شماره ۲ نحوه محاسبه سهام خریداری شده و مشارکت در سرمایه شرکت ها
توسط موسسه اعتباری سرمایه گذاری بی واسطه و با واسطه

۱- بردار ۱ بیانگر آن است که شخص حقوقی الف ، ۷۰ سرمایه شخص حقوقی ب را - از طریق خرید سهام یا مشارکت در سرمایه آن - در اختیار دارد (سرمایه گذاری بی واسطه شخص حقوقی الف در شخص حقوقی ب)
بردار ۴ بیانگر آن است که شخص حقوقی ب ۵۰٪ سرمایه شخص حقوقی ه را - از طریق خرید سهام یا مشارکت در سرمایه آن - در اختیار دارد سرمایه گذاری بی واسطه در نتیجه بخشی از سرمایه شخص حقوقی الف نیز به طور با واسطه و از طریق شخص حقوقی ب در سرمایه شخص حقوقی ه درگیر است (سرمایه گذاری با واسطه شخص حقوقی الف در شخص حقوقی ه).
به منظور محاسبه مقدار سرمایه گذاری با واسطه شخص حقوقی الف در سرمایه شخص حقوقی ه از طریق شخص حقوقی با درصدهای مندرج بر روی بردارهای ۱ و ۴ در یکدیگر ضرب میشوند. بدین صورت $۷۰ \times ۵۰ \times ۳۵\%$

به عبارت دیگر شخص حقوقی الف به واسطه شخص حقوقی ب ۳۵٪ از سرمایه شخص حقوقی ه را در اختیار دارد.
شخص حقوقی الف از سه طریق در سرمایه شخص حقوقی "ه" سهم است: ۱- ۴ به طور بی واسطه از طریق بردار ۲
۲- ۴ به طور با واسطه

۱-۲-۴ از طریق بردارهای ۱ و ۴

جمع کل

در مثال فوق چنانکه شخص حقوقی "ه" از جمله اشخاص مندرج در بند ۲-۶-۲ دستورالعمل سرمایه گذاری نباشد موسسه اعتباری "الف"، با سرمایه گذاری ۵۶٫۸ درصدی در سرمایه شخص حقوقی "ه" حد مقرر در بند ۳۵ این دستورالعمل (۲۰) سرمایه مندرج در اساسنامه شخص حقوقی مزبور را نقض نموده است. پیوست شماره - نحوه محاسبه سرمایه گذاری موسسه اعتباری در سهام بی واسطه و با واسطه اوراق مشارکت و گواهی سپرده

توجه به این نکته ضروری است که سرمایه گذاری با واسطه تنها در مورد

سرمایه گذاری متوالی و متصل اشخاص حقوقی در سرمایه اشخاص حقوقی دیگر امکان پذیر است.

۲ از منظر سرمایه شخص حقوقی الف از ۲ طریق در سرمایه شخص حقوقی ه سهام است

۲-۱- به طور بی واسطه از طریق بردار ۶

۲-۲- به طور با واسطه از طریق بردارهای ۱ و ۵

۶۳٪

به عبارت دیگر شخص حقوقی الف از دو طریق سرمایه گذاری بی واسطه و با واسطه ۶۳ درصد از سرمایه شخص حقوقی ه را در اختیار داشته و یا بر آن اثرگذار است. همان گونه که ملاحظه میشود در محاسبه مقدار سرمایه ای که شخص حقوقی الف به طور بی واسطه یا با واسطه در شخص حقوقی ه سرمایه گذاری کرده است بردار شماره ۸ محاسبه نشده است زیرا هر چند که این بردار بیانگر مالکیت ۳۵ از سرمایه شخص حقوقی ج توسط شخص حقوقی الف است لیکن ارتباط سرمایه گذاری در بردارهای ۹ و ۱۰ قطع شده است و حداقل یکی از این دو بردار و البته در اینجا هر دو بردار (۹ و ۱۰) بیانگر رابطه ای غیر از خرید سهام یا مشارکت در سرمایه اشخاص حقوقی بعدی است و در نتیجه ارتباط سرمایه ای قطع میشود.

لیکن از منظر مقدار منابع در معرض ریسک حداکثر مقدار منابع شخص حقوقی الف که به طور بی واسطه یا با واسطه در معرض ریسکهای مربوط به شخص حقوقی ه قرار دارند برابر با حاصل جمع بردارهای ۱، ۲، ۳، ۶، ۷ و ۸ بر حسب واحد پولی است. زیرا در صورتی که شخص حقوقی ه در مشکلاتی جدی از جمله ورشکستگی گرفتار شود با انتقال مشکلات شخص مزبور - به طور مستقیم یا غیر مستقیم - به شخص حقوقی الف، منابعی از شخص حقوقی الف که به هر یک از اشکال سرمایه گذاری بی واسطه یا با واسطه در شخص حقوقی ه درگیر است در معرض تهدید قرار می گیرد.

پیوست شماره ۴ راهنمای حدود و محدودیتهای مقرر در ماده ۳ دستورالعمل سرمایه گذاری

۱-۱- حداکثر ۴۰ درصد سرمایه پایه موسسه اعتباری برای سرمایه گذاری در کلیه اشخاص حقوقی (موضوع بند ۱ (۳))

۱۲- حداکثر ۱۰ درصد سرمایه پایه موسسه اعتباری برای سرمایه گذاری در یک شخص حقوقی (موضوع بند ۳۲)

۱۳- حداکثر ۵ سرمایه پایه موسسه اعتباری برای سرمایه گذاری در اشخاص حقوقی خارج از بورس (موضوع بند ۳۳)

۱-۴- کسر هرگونه سرمایه گذاری موسسه اعتباری در موسسات اعتباری دیگر اعم از داخل و یا خارج از کشور از سرمایه پایه آن موضوع بند (۳۷)

مواردی که موسسه اعتباری سرمایه گذار به موجب الزامات مقرراتی ملزم به تهیه صورهای تلفیقی است از بند فوق مستثنی می گردد. (موضوع تبصره بند (۳۷))

۲۱ سرمایه گذاری موسسه اعتباری موضوع بند ۲۶۱ در هر شخص حقوقی حداکثر تا ۲۰ سرمایه مندرج در اساسنامه آن موضوع بند (۳۵)

۲۲ سرمایه گذاری در شخص حقوقی موضوع بند ۲۶۲، حداکثر تا ۴۹ سرمایه مندرج در اساسنامه شخص حقوقی سرمایه پذیر (موضوع بند (۳۶))

۲۳- سرمایه گذاری موسسه اعتباری در سرمایه اشخاص حقوقی مندرج در بند ۲-۶-۲ بیش از حد مقرر در این بند، در هر مورد مستلزم ارائه گزارش توجیهی به بانک مرکزی و اخذ مجوز قبلی این بانک است. موضوع تبصره ۱ بند (۳-۶)

۲۴- موسسه اعتباری مجاز نیست در هیچ زمان بیش از ۱ درصد سهام موسسه اعتباری دیگری در داخل کشور را دارا باشد. موضوع تبصره ۲ بند (۳۶)

۱-۳- موسسات اعتباری صرفاً مجاز به سرمایه گذاری در شرکت های سهامی هستند. موضوع بند (۳۳)

- موسسه اعتباری ملزم است در اساسنامه شخص حقوقی موضوع بند ۲-۶-۲ این دستورالعمل صراحتاً قید نماید که آنها مجاز به خرید سهام موسسه اعتباری شرکت مادر نمی باشند. همچنین موسسه اعتباری مجاز نیست ترتیبات خرید سهام خود را از طریق شرکت های تحت نفوذ خود فراهم نماید (موضوع بند (۳۸))

سرمایه گذاری در اوراق مشارکت منتشره با تضمین شده از سوی دولت ج.ا.ا و بانک مرکزی ج.ا.ا از شمول حدود مقرر در ماده ۳ مستثنی بوده تابع سیاستهای بانک مرکزی ج.ا.ا است. موضوع بند (۳۹) ۳۵ سرمایه گذاری بی واسطه ی موسسه اعتباری در سرمایه خارجی مشارکت حقوقی و سرمایه گذاری مستقیم علاوه بر رعایت حدود مقرر در این دستورالعمل مستلزم کسب مجوز از بانک مرکزی ج.ا.ا است. (موضوع بند (۳-۱۰))

پیوست شماره ۵ - موضوع بند ۳-۵ ماده ۳ دستورالعمل سرمایه گذاری

حداکثر میزان سرمایه گذاری بی واسطه یا با واسطه

موسسه اعتباری در سرمایه گذاری های موضوع بند

۱-۶-۲، ۲۰ درصد سرمایه مندرج در اساسنامه آن

شخص حقوقی میباشد.

۲۰

شخص

حقوقی "الف"

شخص حقوقی "ب"

خص حقوقی "ج"

۵۰٪

۱۰

۲۰

۱۵

شخص

شخص

حقوقی و

حقوقی "ز"

مجموع سرمایه گذاری های بی واسطه و با واسطه ی هر موسسه اعتباری در سهام اشخاص حقوقی خارج از بورس نباید از ۵ درصد سرمایه پایه موسسه اعتباری تجاوز نماید. موضوع بند (۳۳)

- (۱) خطوط خط چین نشان دهنده ارتباط با واسطه موسسه اعتباری با شخص حقوقی مورد بحث است.
(۲) خطوط ممتد نشان دهنده ارتباط بی واسطه موسسه اعتباری با شخص حقوقی مورد بحث است.

پیوست شماره ۶
استاندارد حسابداری شماره ۱۵
حسابداری سرمایه گذارها
از انتشارات
کمیته فنی سازمان حسابرسی
استاندارد حسابداری شماره ۱۵ حسابداری سرمایه گذارها

فهرست مندرجات
شماره بند
. دامنه کاربرد
. تعاریف
انواع سرمایه گذاری
طبقه بندی سرمایه گذارها
. بهای تمام شده سرمایه گذارها
. انعکاس به ارزش بازار
. تعیین ارزش بازار اوراق سریع معامله
مبلغ دفتری سرمایه گذارها
. تغییر مبلغ دفتری سرمایه گذارها
واگذاری سرمایه گذارها
تغییر طبقه بندی سرمایه گذارها
. صورت سود و زیان
. مؤسسات تخصصی سرمایه گذاری
. افشا
. تاریخ اجرا
مطابقت با استانداردهای بین المللی حسابداری

استاندارد حسابداری شماره ۱۵ حسابداری سرمایه گذارها
این استاندارد باید با توجه به " مقدمه ای بر استانداردهای حسابداری
مطالعه و بکار گرفته شود.
دامنه کاربرد

۱. این استاندارد به نحوه حسابداری سرمایه گذارها و الزامات افشای اطلاعات مربوط می پردازد.
 ۲. حسابداری سرمایه گذاری در کلیه واحدهای تجاری باید طبق الزامات این استاندارد انجام شود. این استاندارد نحوه حسابداری سرمایه گذاری در واحدهای تجاری فرعی و وابسته در صورتهای مالی تلفیقی را تعیین نمی کند لیکن در خصوص نحوه حسابداری سرمایه گذارهای پیشگفته در صورتهای مالی واحد تجاری اصلی کاربرد دارد مگر در مواردی که در استانداردهای حسابداری مربوط به سرمایه گذاری در واحدهای تجاری فرعی و وابسته نحوه عمل دیگری تجویز شده باشد.
- موارد زیر در این استاندارد مورد بحث قرار نمی گیرد:
- الف مبنای شناخت درآمدهایی که به صورت سود تضمین شده سود سهام و غیره از سرمایه گذارها عاید می شود (رجوع شود به استاندارد حسابداری شماره ۳ با عنوان درآمد عملیاتی
- ب . سرمایه گذاری در واحدهای تجاری فرعی و وابسته در صورتهای مالی تلفیقی
- ج - سرمایه گذارهای خاص از جمله ابزارهای مالی پیچیده
- سرمایه گذارهایی که توسط طرحهای مزایای بازنشستگی و مؤسسات بیمه عمر انجام می شود.
- سرمایه گذاری در املاک

. نظر به اینکه یکی از ویژگیهای کلیه سرمایه گذارها، ایجاد منافع اقتصادی برای واحد سرمایه گذار است نحوه حسابداری مندرج در این استاندارد عملکرد سرمایه گذاری یک واحد سرمایه گذار را به نحو مناسب شناسایی و اندازه گیری میکند لذا این استاندارد در مورد کلیه واحدهای تجاری سرمایه گذار صرف نظر از ماهیت درصد سرمایه گذاری و حجم فعالیت سرمایه گذاری آنها از جمله شرکتهای تخصصی سرمایه گذاری کاربرد دارد. با این حال این امر مانع تدوین رهنمودهای ویژه برای صنایع و گروههای واحدهای تجاری خاص با رعایت اصول کلی مندرج در این استاندارد نیست.

تعاریف

۵. اصطلاحات ذیل در این استاندارد با معانی مشخص زیر بکار رفته است.

. سرمایه گذاری : نوعی دارایی است که واحد سرمایه گذار برای افزایش منافع اقتصادی از طریق توزیع منافع به شکل سود سهام سود تضمین شده و اجاره افزایش ارزش یا سایر مزایا مانند مزایای ناشی از مناسبات تجاری نگهداری میکند. . سرمایه گذاری بلند مدت به طبقه ای از سرمایه گذارها گفته میشود که به قصد استفاده مستمر در فعالیتهای واحد تجاری نگهداری شود. یک سرمایه گذاری هنگامی به عنوان دارایی غیر جاری طبقه بندی میشود که قصد نگهداری آن برای مدت طولانی به وضوح قابل اثبات باشد یا توانایی واگذاری آن توسط سرمایه گذار مشمول محدودیتهایی باشد. . سرمایه گذاری جاری: به طبقه ای از سرمایه گذارها گفته میشود که سرمایه گذاری بلند مدت نباشد. . سرمایه گذاری سریع معامله در بازار : نوعی سرمایه گذاری است که برای آن بازار فعالی که آزاد و در دسترس است وجود دارد به طوری که از طریق آن بتوان به ارزش بازار یا شاخصی قابل اتکا که محاسبه ارزش بازار را امکان پذیر سازد. دست یافت.

سود سهمی یا سهام جایزه عبارت است از توزیع سود به شکل سهم بین صاحبان سهام یک واحد تجاری از محل سود تقسیم نشده یا اندوخته ها که با توجه به اصلحیه قانون تجارت موکول به تصویب مجمع عمومی فوق العاده است. حق تقدم به موجب ماده ۱۶۶ اصلحیه قانون تجارت حقی است قابل نقل و انتقال که در زمان خرید سهام جدید توسط صاحبان سهام واحد تجاری به نسبت سهامی که مالکند به ایشان تعلق میگیرد. سرمایه گذاری در املاک : عبارت از سرمایه گذاری در زمین یا ساختمانی است که عملیات ساخت و توسعه آن به اتمام رسیده و به جهت ارزش بالقوه ای که از نظر سرمایه گذاری دارد و نه به قصد استفاده توسط واحد تجاری سرمایه گذار یا شرکتهای همگروه آن نگهداری میشود.

. اگر چه ویژگی زیر بنایی سرمایه گذاری این است که با قصد کسب منافع اقتصادی آتی انجام میپذیرد اما این ویژگی در مورد کلیه داراییها مصداق دارد. این امر مشکلاتی را در تعریف سرمایه گذاری از نظر مقاصد این استاندارد ایجاد میکند زیرا این استاندارد قصد ندارد سایر داراییهای مورد استفاده واحد تجاری از قبیل داراییهای ثابت مشهود و موجودی مواد و کالا را در بر گیرد. این مشکل در مواردی که سرمایه گذاری خصوصیتی مشابه با دیگر داراییها دارد مضاعف میشود مثلاً در مواردی که عملیات خرید و فروش سرمایه گذاری بخش عمده فعالیت روزمره یک واحد تجاری را تشکیل میدهد پرتفوی سرمایه گذارها مشابه موجودی مواد و کالا در سایر واحدهای تجاری است.

. به هر صورت در تدوین استاندارد حسابداری برای سرمایه گذارها این فرض تلویحی وجود دارد که دارایی طبقه بندی شده به عنوان سرمایه گذاری مستلزم نحوه حسابداری متفاوتی از سایر داراییهاست. این امر به نوبه خود حاکی از این است که در ماهیت سرمایه گذاری خصوصیتی وجود دارد که

آن را از سایر داراییها متمایز میسازد ویژگی متمایز کننده سرمایه گذاری به عنوان طبقه ای از داراییها طبقه خاص کسب منافع اقتصادی آن است. این منافع اقتصادی ممکن است به یکی از اشکال زیر یا هر دوی آنها حاصل شود. شکل اول دریافتی ناشی از توزیع منافع از قبیل سود تضمین شده و سود سهام است. در مفهومی گسترده تر، این شکل در برگیرنده شرایط مساعد تجاری است که از طریق یک سرمایه گذاری تجاری فراهم می آید. شکل دوم منفعت سرمایه ای است که منعکس کننده افزایش در ارزش مبادلاتی یک سرمایه گذاری طی دوره نگهداشت آن توسط واحد تجاری است. این ویژگی در تعریف سرمایه گذاری برای مقاصد این استاندارد بکار گرفته شده است. اگرچه ارزش سایر داراییها از قبیل ساختمان و ماشین آلات نیز ممکن است طی زمان افزایش یابد، لیکن این اقلام تنها در مواردی طبق این استاندارد به عنوان سرمایه گذاری تلقی می شود که برای این هدف و نه به قصد استفاده در عملیات واحد تجاری نگهداری شده باشد.

. ممکن است ادعا شود که سرمایه گذاری نگهداری شده توسط معامله گران سهام به عنوان موجودی که به قصد کسب سود در جریان عادی فعالیتهای تجاری آنها صورت گرفته است در تعریف سرمایه گذاری طبق این استاندارد قرار نمیگیرد لیکن این اعتقاد وجود دارد که دارایی مورد معامله به شیوه مزبور همان خصوصیات زیربنایی را داراست که در صورت نگهداشت توسط یک واحد تجاری دیگر و فروش آن به یک معامله گر سهام و یا خریدار نهایی دیگری دارا می بود. بنابراین نحوه حسابداری سرمایه گذارهای نگهداری شده به منظور خرید و فروش توسط معامله گران سهام نیز مطابق این استاندارد است.

تعریف سرمایه گذاری طبق این استاندارد تعریفی عام است. با این حال اضافه می شود که تعریف مزبور شامل اوراق سهام، اوراق مشارکت با حداقل سود تضمین شده حق تقدم خرید سهام کالاها (غیر از آنهاهی که به قصد مصرف یا خرید و فروش در جریان فعالیتهای عادی واحد تجاری نگهداری شود و سپرده های سرمایه گذاری مدت دار بانکی می باشد. ضمناً اقلام مزبور کلیه موارد را در بر نمی گیرد.

انواع سرمایه گذاری

۱۰ سرمایه گذاری ممکن است به اشکال مختلفی صورت گیرد و به دلایل گوناگونی نگهداری شود برخی سرمایه گذارها

ممکن است در قالب اسنادی که بیانگر بدهی پولی به دارنده آنهاست ظاهر بشوند نظیر برخی اوراق مشارکت برخی از این سرمایه گذارها ممکن است متضمن سود تضمین شده حداقلی باشند سرمایه گذارها همچنین می توانند در قالب مالکیت سهام یک واحد تجاری دیگر ظاهر شوند. این سرمایه گذارها بیانگر حقوق مالی است. سایر اشکال سرمایه گذاری شامل نگهداری داراییهای عینی مثل زمین و ساختمان فلزات گرانبها یا دیگر کالاها از جمله آثار هنری است. سرمایه گذارهای مختلف از نظر سهولت تبدیل به وجه نقد یا سایر داراییها میزان داد و ستد و ماهیت بازار مربوط ویژگیهای متفاوتی از خود بروز میدهند.

۱۱ ماهیت و سطح سرمایه گذاری یک واحد تجاری و حجم فعالیت آن در زمینه خرید نگهداری و فروش سرمایه گذارها در واحدهای مختلف فرق میکند. برای برخی واحدهای تجاری خصوصاً واحدهایی که در بخشهای خاص خدمات مالی فعالیت دارند فعالیت سرمایه گذاری بخش عمده عملیات واحد تجاری را تشکیل میدهد و عملکرد آن در زمینه سرمایه گذاری به میزان قابل ملاحظه ای بر نتایج عملیات آن تأثیر می گذارد. برخی واحدهای تجاری از قبیل شرکتهای تخصصی سرمایه گذاری صرفاً در زمینه نگهداری و مدیریت پرتفوی سرمایه گذاری در بلند مدت فعالیت می کنند تا برای صاحبان سرمایه خود درآمد یا رشد سرمایه فراهم آورند. برای سایر واحدهای تجاری سرمایه گذاری ممکن است به عنوان یک منبع وجوه مازاد نگهداری شود و بخشی از فعالیت مدیریت وجوه نقد آن را تشکیل دهد. همچنین یک واحد تجاری ممکن است به منظور اعمال نفوذ قابل ملاحظه یا اعمال کنترل برسیاستهای مالی و عملیاتی واحد تجاری دیگر در سهام آن سرمایه گذاری کند. بعلاوه سرمایه گذاری ممکن است به منظور تحکیم رابطه تجاری یا دستیابی به یک مزیت تجاری نگهداری شود.

۱۲ برای برخی سرمایه گذارها بازار فعالی وجود دارد که بر مبنای آن می توان ارزش بازار سرمایه گذاری را تعیین کرد برای این سرمایه گذارها، ارزش بازار شاخص ارزش منصفانه سرمایه گذاری است. در مورد سایر سرمایه گذارها بازار فعالی وجود ندارد و برای تعیین ارزش منصفانه از طرق دیگری استفاده می شود. طبقه بندی سرمایه گذارها

۱۳ آن گروه از واحدهای تجاری که طبق الزامات استاندارد حسابداری شماره ۱۴ با عنوان نحوه ارائه داراییهای جاری و بدهیهای جاری داراییهای جاری و

غیر جاری را در صورتهای مالی خود تفکیک میکنند باید سرمایه گذارهای جاری را به عنوان دارایی جاری و سرمایه گذارهای بلند مدت را به عنوان دارایی غیر جاری منعکس کنند.

۱۴ آن گروه از واحدهای تجاری که طبق استانداردهای حسابداری خاص یا مفاد قوانین آمره داراییهای جاری و غیر جاری را در ترازنامه تفکیک نمی کنند باید به منظور تعیین مبلغ دفتری سرمایه گذارها بین آنها تمایز قائل شوند و مبلغ دفتری سرمایه گذارها را مطابق با بندهای ۲۹ تا ۳۸ تعیین کنند.

۱۵ بر اساس تعریف سرمایه گذاری بلند مدت مندرج در بند ۵، سرمایه گذاری فقط زمانی به عنوان بلند مدت طبقه بندی میشود که قصد نگهداری آن برای مدت طولانی به وضوح قابل اثبات باشد یا اینکه در عمل محدودیتهایی در توانایی واگذاری آن توسط واحد تجاری وجود داشته باشد. این اصل صرف نظر از اینکه سرمایه گذاری مورد نظر سریع معامله در بازار باشد یا نباشد مصداق دارد بنابراین سرمایه گذاری بلند مدت مشتمل بر موارد زیر است:

الف سرمایه گذاری در واحد تجاری فرعی و وابسته یا تسهیلات بلند مدت اعطایی به این واحدها

ب سرمایه گذارهایی که اساساً جهت حفظ تسهیل و گسترش فعالیت یا روابط تجاری موجود انجام شده است این سرمایه گذارها اصطلاحاً سرمایه گذارهای تجاری نام گرفته است.

سرمایه گذارهایی را که نمیتوان واگذار کرد، یا بدون تأثیر عمده بر فعالیتهای واحد تجاری قابل واگذاری نیست.

د سرمایه گذارهایی که با قصد استفاده مستمر توسط واحد تجاری

نگهداری میشود و هدف آن نگهداری پرتفوی از سرمایه گذارها جهت تأمین درآمد و یا رشد سرمایه برای صاحبان سرمایه واحد تجاری است.

۱۶. تنها در شرایطی که معیارهای پیشگفته احراز شود، سرمایه گذاری را می توان بلند مدت تلقی کرد این واقعیت که یک سرمایه گذاری برای مدت نسبتاً طولانی نگهداری شده است لزوماً به معنای بلند مدت بودن سرمایه گذاری نیست. در سایر موارد که معیارهای مزبور احراز نگردد، سرمایه گذاری (اعم از سریع معامله در بازار یا سایر به عنوان سرمایه گذاری جاری طبقه بندی می شود.

۱۷ تعریف سرمایه گذاری سریع معامله در بازار در برگزیده دو شرط اصلی است. اول وجود بازاری فعال که آزاد و قابل دسترس باشد و دوم اینکه قیمتهای معاملاتی در چنین بازاری معلوم باشد و علنی اعلام شود. بعلاوه قیمت اعلام شده باید به گونه ای قابل اتکا بیانگر قیمتی باشد که بتوان بر اساس آن معامله کرد. در صورت تحقق این شرایط سرمایه گذاری یک سرمایه گذاری سریع معامله در بازار است. در عمل مفهوم عبارت "سريع معامله در بازار" ممکن است برای واحدهای تجاری مختلف یکسان نباشد. بنابراین به دلیل تفاوت در میزان دسترسی به بازار و در دسترس بودن قیمتهای اعلام شده یک سرمایه گذاری که هنگام نگهداری توسط برخی مؤسسات خدمات مالی خاص سریع معامله در بازار تلقی شود ممکن است برای دیگر واحدهای تجاری این چنین نباشد.

۱۸ سرمایه گذاری سریع معامله در بازار را هم میتوان به عنوان سرمایه گذاری جاری طبقه بندی کرد و هم در موارد مندرج در بند ۱۵ آن را سرمایه گذاری بلند مدت تلقی کرد.

۱۹ برخی از واحدهای تجاری ممکن است به موجب استانداردهای حسابداری خاص یا مفاد قوانین، آمره ترازنامه خود را مطابق فرم از پیش تعیین شده ای که بین داراییهای جاری و غیر جاری تمایزی قائل نمی شود، تهیه کنند. بسیاری از واحدهای تجاری نظیر بانکها و شرکتهای بیمه که در رشته های مالی فعالیت میکنند هر چند ممکن است قصد واگذاری داراییهایشان را طی عملیات جاری نداشته باشند، با این حال معمولاً بسیاری از سرمایه گذارهای خود را به عنوان منابعی تلقی می کنند که در صورت لزوم می توان آنها را جهت عملیات جاری بکار گرفت. با این حال این واحدهای تجاری ممکن

است دارای سرمایه گذاریهایی باشند که علی الاصول سرمایه گذاری بلند مدت تلقی شود. بنابراین بسیاری از این واحدهای تجاری در تجزیه و تحلیل سرمایه گذاریهای خود و انتساب مبلغ دفتری به آنها خصوصیات سرمایه گذاری را از نظر جاری یا بلند مدت بودن مبنای کار قرار میدهند.

بهای تمام شده سرمایه گذاریها

۲۰. بهای تمام شده یک سرمایه گذاری مخارج تحصیل آن، از قبیل کارمزد کارگزار، حق الزحمه ها و عوارض و مالیات را نیز دربر می گیرد لیکن شامل مخارج مالی تحمل شده در رابطه با ایجاد تدریجی یک سرمایه گذاری نیست. بهای تمام شده پرتفوی سرمایه گذاریها بر مبنای تک تک سرمایه گذاریهای آن تعیین می شود.

۲۱. اگر سرمایه گذاری کلاً یا جزئاً در مقابل ما به ازای غیر نقد تحصیل شود. بهای تمام شده آن معادل ارزش منصفانه دارایی با اوراق بهاداری خواهد بود که به عنوان ما به ازای واگذار شده است. لیکن هرگاه ارزش منصفانه سرمایه گذاری تحصیل شده با سهولت بیشتری قابل تعیین باشد، مبلغ اخیر ممکن است در تعیین بهای تمام شده سرمایه گذاری ملاک عمل قرار گیرد.

۲۲. نحوه تعیین بهای تمام شده حق تقدم خریداری شده مشابه با خرید سهام است. همچنین چنانچه واحد تجاری در نتیجه افزایش سرمایه واحد سرمایه پذیر صاحب حق تقدم شود وجوه پرداختی بابت سهام جدید یا واگذاری مطالبات سود سهام نقدی از این بابت به بهای تمام شده سرمایه گذاری اضافه میشود. در موارد بالا پس از حصول اطمینان از دریافت سهام جدید به منظور تعیین مبلغ دفتری هر سهم جمع مبلغ دفتری سرمایه گذاری قبلی و بهای تمام شده حق تقدم تحصیل شده به کل سهام موجود از بابت سرمایه گذاری مربوط تسهیم می شود.

۲۳. چنانچه سرمایه گذاری تحصیل شده در برگیرنده حداقل سود تضمین شده یا سود سهام تعلق گرفته و دریافت نشده باشد بهای تمام شده سرمایه گذاری عبارت از بهای خرید بعد از کسر هر گونه سود تعلق گرفته و دریافت نشده خواهد بود.

۲۴. مبالغ سود تضمین شده حق امتیاز و سود سهام حاصل از سرمایه گذاری بازده سرمایه گذاری است و عموماً درآمد تلقی می گردد. با این حال در برخی شرایط مثلاً در مواردی که سود سهام عادی شرکت سرمایه پذیر از محل اندوخته ها یا سود انباشته مصوب پیش از تحصیل سرمایه گذاری اعلام می شود این گونه مبالغ معرف بازیافت بخشی از بهای تمام شده سرمایه گذاری است و درآمد محسوب نمیشود. به بیان دیگر، بهای تمام

شده سرمایه گذاری تنها هنگامی بابت سود سهام دریافتی یا دریافتی کاهش داده میشود که سود سهام مزبور مازاد بر سهم شرکت سرمایه گذار از سودهای مصوب شرکت سرمایه پذیر پس از تحصیل سرمایه گذاری باشد.

انعکاس به ارزش بازار

۲۵. استفاده از ارزش بازار در مورد سرمایه گذاری سریع معامله در بازار عملاً موجب میشود کلیه تغییرات در ارزش بازار سرمایه گذاری در صورتهای عملکرد مالی شناسایی شود صرف نظر از اینکه سرمایه گذاری به فروش رسیده یا نرسیده باشد. کاربرد این مبنای اندازه گیری در تعیین مبلغ دفتری آن گروه از سرمایه گذاریهای سریع معامله در بازار که به عنوان داراییهای جاری طبقه بندی میشوند به دلایل زیر مناسب است

الف نتیجه عملیات واحد تجاری بنحو مطلوب تری منعکس میشود چون هر گونه افزایش در ارزش بازار سرمایه گذاری به سبب مستند بودن به دریافت وجه نقد و یا انتظار قریب به یقین به دریافت وجه نقد معرف سود تحقق یافته دوره است. مضافاً این مبنا ارزیابی بهتری از عملکرد مدیریت فراهم می کند.

ب. از نقطه نظر واقعیت اقتصادی و یکنواختی عمل عینی ترین ابزار برای اندازه گیری تأثیر مالی تصمیمات مربوط به خرید فروش و نگهداری سهام طی دوره است. اگر چه سود یا زیان ممکن است در تاریخ ترازنامه متبلور نشده باشد لیکن واقعیت اقتصادی این است که مدیریت از طریق فروش سرمایه گذاری توانایی تبلور آنها را داشته لیکن به عمد چنین نخواسته است. دستکاری نتیجه عملیات توسط مدیریت واحد تجاری از طریق انتخاب زمان فروش سرمایه گذاری ناممکن می شود.

د. ارزش بازار خاصه ای از دارایی است که برای مدیریت واحد تجاری و سایر استفاده کنندگان صورتهای مالی بیشترین اهمیت را دارد. افزون بر این استفاده از این روش اشکال در اندازه گیری اقلام مشابه با قیمتهای متفاوت را که تنها به لحاظ خرید در زمانهای مختلف ایجاد شده است از بین می برد.

تعیین ارزش بازار اوراق سریع معامله

۲۶. در عمل در هر مقطع زمانی دو قیمت برای ارزیابی اوراق سریع معامله به ارزش بازار وجود دارد. اول قیمت پیشنهاد خرید است که انتظار می رود سرمایه گذاری به آن قیمت واگذار شود و دوم قیمت "پیشنهاد فروش است که انتظار می رود یک سرمایه گذار برای تحصیل سرمایه گذاری بپردازد. قیمت سومی که میتواند برای مقاصد ارزیابی بکار گرفته شود قیمت میانگین بازار یعنی میانگین قیمت "پیشنهاد خرید" و پیشنهاد فروش است. در عمل تفاوت بین دو قیمت مزبور در مورد یک سرمایه گذاری سریع معامله در بازار نسبتاً کم است. در نتیجه در این استاندارد قیمت خاصی تجویز نمیشود واحدهای تجاری قیمت متناسب با شرایط خاص خود را انتخاب میکنند برای بیشتر واحدهای تجاری قیمت صحیح در تئوری قیمت پیشنهاد خرید است لیکن در عمل قیمت میانگین نیز قابل قبول است. به هر حال هر مبنایی که انتخاب شود به طور

یکنواخت اعمال خواهد شد قیمتهای تاریخ ترازنامه را می توان از طریق یک کارگزار رسمی و یا از طریق بورس اوراق بهادار کسب نمود. ارزش بازار پرتفوی سرمایه گذاری بر اساس تک تک سرمایه گذاریها محاسبه می شود.

۲۷. باید توجه داشت که قیمت اعلام شده بازار قیمتی میانگین است و اغلب مبتنی بر حجم معینی از معاملات است. بنابر این ممکن است راهنمای قابل اتکایی برای استفاده توسط واحد تجاری در شرایط خاص آن نباشد. این امر بویژه هنگامی مصداق دارد که سرمایه گذار پیش از اندازه معمول از یک سرمایه گذاری را در اختیار داشته باشد. در چنین شرایطی واگذاری کل سرمایه گذاری بدون تغییر در قیمت امکان پذیر نیست و بنابراین قیمت مزبور باید در حدی تعدیل شود که درآمد قابل شناسایی در تاریخ ترازنامه به نحوی اتکاپذیر قابل اندازه گیری باشد. البته نحوه معمول واگذاری توسط واحد تجاری به صورت یکجا یا بخش بخش باید در روال فعالیت عادی آن در نظر گرفته شود.

۲۸. در شرایطی که واگذاری اجباری باشد قیمت مؤثر ممکن است بنحو قابل ملاحظه ای کمتر از قیمت اعلام شده بازار

باشد. همچنین حجم سهام موجود در بازار برای معامله نیز عامل مهمی در تعیین قیمت بازار است. در این شرایط باید مراتب فوق در تعیین قیمت بازار مورد توجه خاص قرار گیرد.
مبلغ دفتری سرمایه گذارها
۲۹. سرمایه گذاری سریع معامله در بازار هرگاه به عنوان دارایی جاری نگهداری شود باید در ترازنامه به

<https://ravihesab.com>

موسسه آموزشی راوی حساب